

Les paraules de la Berta

La Berta té vuit anys i viu amb la seva àvia, l'Anna. Viuen a la ciutat de Barcelona, on l'àvia és coneguda per l'eficàcia dels seus poders màgics amb què pot solucionar-ho tot, amb els quals pot arreglar el món.

L'àvia fa possible que les plantes que es marceixen revifin boniques i acolorides com el primer dia. Així mateix, fa possible que els nadons no plorin, que cap nen o nena no tingui pors, angoixes o tristeses. Fins i tot, l'àvia pot aconseguir que mai no deixi de sortir el sol a la ciutat i que, per tant, no sigui tocada per la penombra i la foscor. Però la funció més important que l'àvia fa és fer que la Berta es senti la neta més afortunada del món.

Un matí de diumenge, la Berta i la seva àvia es despertaren d'una revolada en escoltar els continus ressons del timbre. L'àvia, en obrir la porta, trobà un missatger uniformat que duia un sobre daurat a la mà. L'entregà i marxà.

—Berta, ha arribat el moment... T'he d'explicar una cosa molt important que ningú no pot saber! —va dir l'àvia.

»Tens un do, com jo. Aquest do serveix per a fer el bé. Has de descobrir, però, com controlar-lo, com fer-lo servir i com ajudar a canviar el món. Perquè aquesta carta ens comunica la necessitat que el teu do funcioni com més aviat millor...

La Berta no entenia res. Segons aquella carta, tenia el do de la veritat, de la justícia, de la paraula, i el món, ara més que mai, la necessitava. El do de la paraula? Què vol dir? Per a què serveix? No comprenia cap de les preguntes que dibuixava la seva ment.

L'àvia li entregà una capsa de joguines, alhora que, pacientment, li explicava:

—Les paraules, Berta, són la manera que tenim les persones de fer que les coses existeixin —digué l'àvia—. Les paraules donen vida. I perquè ho entenguis, Berta, tu ets la nena que ha nascut per a salvar el món amb cadascuna d'elles. Dit d'una altra manera: quan les coses i les persones existeixen, tenen un nom, un valor. Quan volem comunicar-nos, inventar, créixer i crear utilitzem les paraules. I el nostre món, sense elles, perdria el sentit i, per tant, el significat.

»La teva missió és esbrinar què necessita el món de tu i del teu do. Amb aquests ninots i nines que hi ha guardats dins la capsa podràs crear un món imaginari que t'ajudarà a interpretar allò que succeeix al món real. Crea les paraules, posa-te-les a les mans i bufa ben fort mentre penses que aquestes arriben a qui vulguis fer parlar.

La Berta cavil·lava, intentava reflexionar i entendre tot el que l'àvia li havia explicat.

Rumiant i rumiant, se li ocorregué agafar un full i uns llapis de colors i dibuixar totes les lletres de l'abecedari per a poder construir aquells valors que considerava més importants: amor, respecte, pau, solidaritat... Un cop escrites, retallà les lletres, se les col·locà a la mà, tancà els ulls mentre pensava que cadascuna d'elles es feia realitat i, amb totes les seves forces, bufà.

Les lletres es van enlairar fins a arribar a aquelles estranyes i curioses joguines. La Berta estava al·lucinada i també espantada: què passaria ara? De sobte, escoltà una veueta que atentament li deia:

—Per fi! Tants anys callada i tot d’una ja em puc expressar! No podia més... Quin esgotament i quin descans!

La Berta passà la setmana divertint-se, jugant amb els ninots i les nines. Parlaven, construïen històries, organitzaven jocs i, el més important de tot, regnava l’amistat entre tots i totes. En gaudien molt! Encara no havia descobert per a què havia de fer servir el seu do quan, com si d’un contratemps es tractés..., les nines desaparegueren inesperadament!

Buscaren per tot el pis, investigaren. A continuació, preguntà a l’àvia i més tard als ninots, però semblava difícil trobar-hi la solució! Ningú no sabia on eren, ni les havia vistes marxar i, encara menys, ningú no intuïa què havia pogut passar.

La nena parlava amb els ninots... «Què ha pogut fer-les marxar?», pensava. Potser havien anat d’excursió o havien sortit a passejar, a comprar alguna cosa que els calia o a buscar altres amigues o companys.

—Bé..., potser s’han enfadat! —opinà, tota espantada, la Berta—. Potser, en algun moment, hem fet que es sentissin malament!

La Berta buscà l’àvia, necessitava trobar respostes, i ella de segur que sabia com solucionar aquest problema.

L’àvia, en escoltar la seva neta tan angoixada i espantada, pensà en el seu amic Miquel, l’home més savi de la ciutat. Estava segura que en Miquel sabia com ajudar la seva neta!

En Miquel era especialment conegut per la seva saviesa, havia passat gran part de la seva vida realitzant moltes investigacions i llegint molts llibres. Dominava totes les ciències, totes les llengües i, a més, havia treballat a l'ajuntament durant molts anys. Aquest bon home sempre havia ajudat molt l'àvia i ara... també podia fer-ho amb la Berta!

Per aquest motiu, l'àvia la dugué a casa d'en Miquel. La Berta li explicà el que havia passat i, en finalitzar, esperà pacientment la resposta d'aquest.

—Berta, has de saber —començà a aclarir en Miquel— que en aquest món hi convivim homes i dones. I per a poder parlar, utilitzem les paraules. Aquestes ens ajuden a construir els pensaments, a experimentar emocions i també ens donen vida. L'àvia t'ho deu haver explicat, oi?

—Sí... —digué la Berta, expectant.

—Doncs bé, la llengua té infinitat de mots que anomenen les coses i les persones, però, és clar, només fa esment de tot allò que existeix. Si quelcom no té nom, és perquè no existeix. I, en aquest cas, malauradament les teves nines han deixat de sentir que les cridàveu.

—Però, com pot ser, Miquel? Sí que les cridàvem i elles sí que existeixen.

—Berta, la llengua construeix el que pensem i quan parlem de les persones parlem sempre en masculí. Pensa-hi. El masculí és la forma que tenim d'anomenar també les dones (*nois* en lloc de **nois i noies**, *tots* sense tenir en compte **tots i totes**, *nens* sense arribar a dir **nens i nenes**... en són alguns exemples). Això ha causat que la dona deixi de formar part de les paraules i, per tant, del món.

—És cert! —expressà la Berta, molt entusiasmada—. Crec que ja entenc què passa! Les nines, a través d'aquest acte, m'han mostrat el problema del món. Les dones no són anomenades i si no les anomenem deixen d'existir, per això es tornen invisibles.

—Molt bé, Berta! Veig que ets una nena molt llesta! És així! El món et necessita perquè utilitzem malament la llengua, i això fa que les dones estiguin començant a desaparèixer. Tu ets l'encarregada de tornar al món les paraules que anomenen i inclouen les dones per a poder recuperar-les.

La Berta marxà corrents i emocionada a casa. Obrí la finestra, es posà a les mans totes les paraules femenines que hi havia al diccionari i les bufà ben fort.

Les paraules van començar a volar i a volar per tota la ciutat, llüien, brillaven, formaven una immensa pluja de lletres daurades. Aquestes anaren caient sobre la gent, es ficaren entre carrerons, carrers i cases, fins i tot als parcs, les balconades...

La ciutat, nevada de lletres, relluïa com mai.

De sobte, les nines tornaren a aparèixer! Havien estat allà observant, des del primer moment! No les podíem veure perquè s'havien tornat invisibles...

És així com, a poc a poc, les dones de la ciutat deixaren enrere la foscor i la penombra que les caracteritzava, ja que ara, més que mai, resplendien felices i boniques, per tots els racons de la ciutat comtal.

Fi.